अथाष्टमोऽनुवाकः ।

(१) सप्तमे होमा उक्ताः । अष्टमे मृत्युग्रहोऽभिधीयते । कल्पः । औदुम्बरेण पात्रेण पूष्णो मृत्यवे ग्रहं गृह्णाति विपश्चिते पवमानायेति ग्रहणसादनाविति । पाठस्तु । "विपश्चिते पवमानाय गायत । मही न धारात्यन्धो अर्षति । अहिर्हे जीर्णामतिसर्पति त्वचम् । अत्यो न क्रीडन्नसरद्वृषा हरिः । उपयामगृहीतोऽसि मृत्यवे त्वा जुष्टं गृह्णामि । एष ते योनिर्मृत्यवे त्वा" इति । हे ऋत्विग्यजमानाः 'विपश्चिते' अभिज्ञाय, 'पवमानाय' शोधकाय मृत्यवे, 'गायत' स्तोत्रैर्गानं कुरुत । अयं मृत्युदेवः 'मही न धारा' महती वृष्टिधारेव, 'अन्धः' अन्नं, 'अत्यर्षति' अतिशयेन प्राप्नोति । यथा वृष्टिधारयान्नं समृद्धं भवति, एवमस्यानुग्रहेणाप्यन्नसमृद्धिर्भवति । तस्य देवस्य विनाशाभावे दृष्टान्तः । 'अहिर्हे' सर्प इव, 'जीर्णां त्वचमतिसर्पति' । यथा सर्पो जीर्णां त्वचमतिमुच्य स्वयं जीवन्नेव परतः सर्पतिः, न तु त्वचा सह म्रियते । एवमयं मृत्युदेवोऽपि न म्रियत इत्यर्थः । किञ्च 'अत्यो न' व्याप्त इव, 'क्रीडन्', स्वयं मृत्युः 'वृषा' कामाभिवर्षकः, 'हरिः' पापहर्त्ता च भूत्वा, 'असरत्' सर्व्वत्र प्रवृत्तः, हे पशुरस त्वं 'उपयामगृहीतोसि' पृथिवीकार्य्येणौदुम्बरपात्रेणोपयामाख्येन गृहीतोसि, तादृशं 'त्वां', 'मृत्यवे', 'जुष्टं' प्रियं, 'गृह्णामि', अनेन मन्त्रेण ग्रहणं, 'एषः' वेदिप्रदेशः, 'ते', 'योनिः' स्थानं, अतो मृत्युप्रीत्यर्थं त्वामत्र 'सादयामि' ॥